

'אל תסתרי עם פלוני' ודברה עמו — עדיין היא מותרת. נסתרה — אסורה. 'אל תדברי עם פלוני' — אפילו נסתרה עמו מותרת, שאין זה קינוי שאמרה תורה, שהדיבור אינו כלום. והוא הדין 'לא יהא לך עסק עם פלוני' — אין זה קינוי. פוסקים, אה"ע קטו, ח. וכן כשאמר לה לא להכניס לביתה איש פלוני וכיוצא בזה, הואיל שיש במשמע שהוא אוסר עליה אפילו שלא בסתר, הלכך אין זה קינוי (עפ"י שו"ת חת"ס אה"ע ח"ב צו).

דפים ה — ו

ט. א. אשה שקינא לה בעלה ונסתרה, ומת בעלה — האם היא נופלת לאחיו ליבום או לחליצה?
ב. אשת כהן שנאנסה ונאסרה עליו, ויש לו אח חלל — האם היא מתייבמת לו אם לאו?
א. אשה שקינא לה בעלה ונסתרה ונאסרה עליו ולא הספיק להשקותה עד שמת — הרי זו חולצת ולא מתייבמת.
בטעם הדבר נחלקו הלשונות בדברי רב יוסף, אם משום והיתה לאיש אחר — ולא ליבם [ומ"מ צריכה חליצה כשם שמהבעל היתה צריכה גט], או סברא היא, שהרי התורה הוציאתה מהבית וזה נחייב אותו להכניסה! או שהכתוב קראו לנושאה איש אחר — ואין סברא לחייב את זה לייבמה. ורבא אמר: קל וחומר, אם נאסרה במותר לה, באסור לה (— אחי בעלה) לא כל שכן.
א. צרתה מתיבמת. כן פסקו הרמב"ם (יבום ו, יט) והרי"ף. וע' באור שיטתם בחדושי הגר"ח שם ובברכת שמואל יבמות ז. וכתב החזו"ן-איש (קכז, ז) שחליצת הסוטה פוסלת צרתה ואינה כחליצה גרועה שצריכה לחזור על כולן.
ב. האחרונים דנו האם הסוטה לאח עומדת באיסור כרת ד'אשת אח' כיון שנתמעטה מיבום מדאורייתא, אם לאו. ויש תולים זאת במחלוקת הראשונים. (ע' שעה"מ יבום ו, י; חזו"א קל, ד).
דין סוטה-ודאי לענין יבום וחליצה, ודין צרתה — ביבמות יא.

ב. אשת כהן שנאנסה ומת בעלה ויש לו אח חלל — מתייבמת, שאעפ"י שנאסרה על בעלה, לא נאסרה על אחיו שנתחלל מהכהונה והוא כישראל.
היה האח כהן כשר, אינה מתייבמת. וכתב הנמוקי-יוסף (ביבמות יא) להסתפק אם צריכה חליצה אם לאו. (ע"ע בית שמואל קעג; משנה למלך יבום ו, יט; אבני נזר אה"ע רל; אחיעזר ח"א א, יג; חזו"ן איש קל, ז; שפת אמת).

דף ו

י. א. אלו נשים אסורות לאכול בתרומה משום זנות או חשש זנות?
ב. סוטה שיש לה עדי טומאה במדינת הים, האם המים בודקים אותה?
א. אלו אסורות מלאכול בתרומה —
האומרת טמאה אני לך; —
א. לדברי רב ששת (בנדרים ז:), דוקא לאחר קינוי וסתירה אסורה בתרומה, אבל ללא קינוי וסתירה אוכלת, שלא תוציא לעז על בניה. וכן מפרש בירושלמי (תוס'). וכתב בחדושים-ובאורים שמסתבר שאינה מותרת אלא בתרומה דרבנן, אבל תרומה דאורייתא כיצד אפשר להתירה בזמן שהיא יודעת

בעצמה שטמאה). והלכה כרבא שבכל אופן אינה אוכלת. (רמב"ם תרומות ח, טו).
ב. אף אם בדקוה המים ונמצאת נקיה, אם אמרה טמאה אני אינה אוכלת בתרומה, כי תולים שהמים לא בדקו, אם משום שבעלה אינו מנוקה מעוון או שהיו עדים במדה"י. (עפ"י משנה למלך תרומות ח, טו; משמרות כהונה. ובספר חדושים ובאורים פקפק בדבר).
ג. כתב בספר משמרות כהונה (לרבי אברהם הכהן יצחקי, מחכמי תוניס), האומרת טמאה אני ואחר כך אכלה בתרומה — לוקה, שהאיסור הוחזק על פיה, וכדרך שכתב הרמב"ם לענין עד אחד באיסורין).

ושבאו עדים שהיא טמאה, אפילו לאחר שתיית המים; — משמע בגמרא שדין זה אינו מוסכם, שאם נוקטים שהמים בודקים אפילו יש לה עדים במדינת הים (כדחיית רב יוסף), וגם אין זכות תולה במים המרים (כרבי שמעון) — הרי בדיקת המים הוכיחה שעדי שקר הם ומותרת בתרומה (וכן נראה מתוך דברי התורא"ש ור"ת בספר הישר). ואולם ברמב"ם משמע שלא נפסלו העדים, כי תולים שבעלה אינו מנוקה מעוון. אך נראה שאם יודע בעצמו שנקי מאותו עוון, מותר לו להאכילה בתרומה. (עפ"י אור שמח).

והאומרת איני שותה; —
ושבעלה אינו רוצה להשקותה. (או שמת בעלה קודם שישקנה. רמב"ם); —
ושבעלה בא עליה בדרך, שאין המים בודקים אותה.

ב. רב ששת אמר: סוטה שיש לה עדים במדינת הים אין המים בודקים אותה. (ונסתרה והיא נטמאה ועד אין בה... — שאין מי שיודע בה). וכן הוכיח ממשנתנו, ורב יוסף דחה ראייתו. (רבא הקשה על רב יוסף, וחולק עליו — ע' אבי עזרי סוף הל' רוצח). ואולם שנו בברייתא כדברי רב ששת, ומטעם אחר. (...וטהרה הוא, ונקתה... — ולא שיש לה עדים במדינת הים, שניצולת מן המים). ונפקא מינה, שאם לאחר ששתתה באו עדי טמאה — נאסרת על פיהם אעפ"י שלא ניזוקה כלל בשתיית המים. [ואפילו אם נוקטים אין זכות תולה במים].

סוטה שיש לה עד אחד במדינת הים — משמע בתוס' שאין המים בודקים אותה, שהעד האחד כשנים. (כן נקטו הרבה אחרונים בדעתם — ע' נודע ביהודה תנינא אה"ע קסא; אבני מלואים בסוף הספר; בית הלוי ח"ב מב; דובב מישרים ח"ג קלו; חזון איש קלג, א; שפת אמת וח"ב). ואין כן דעת הרמב"ם (ג, כג). ויש אומרים שאף התוס' מודים שהמים בודקים אותה. (משנה למלך שם; מנחת חינוך (שסה, ל).

כתב בספר מנחת חינוך (שסה, ח), אם נוקטים שעד אחד היודע שנטמאת, המים בודקים אותה — אין העד חייב להעיד, ומותר לו לשתוק כדי שיבדקוה המים. משא"כ בשני עדים, כיון שאין המים בודקים, מחויבים להעיד כדי שלא יימחק שם השם בחנם. (ולכאורה נראה שכשם שמאיימים עליה שלא תשתה, כדי שלא יימחה שם שנכתב בקדושה, כדלהלן ז, כך חייב העד להשתדל בדבר, למנוע השתיה על ידי עדותו).

- יא. א. אלו סוטות מנחותיהן נשרפות?
ב. אלו שמנחותיהן יוצאות לחולין?
ג. אלו ששיירי מנחותיהן נאכלות?

א. אלו שמנחותיהן נשרפות —

האומרת קודם השקאתה, טמאה אני לך; —

א. הוא הדין אם אמרה איני שותה או שלא רצה הבעל להשקותה, או שבעלה בא עליה בדרך.
(משנה כג. וערמב"ם סוטה ד, יד). ודוקא אחר קידוש כלי, אבל קודם לכן תצא לחולין,
וכדלהלן).

ב. לכאורה נראה שהמנחה טעונה עיבור צורה, שהרי אין פסולה בגופה. וכן מבואר בתוספתא
(ב) לענין נטמאה מנחתה. (עפ"י גליונות קהלות יעקב; חדושים ובאורים — להלן כ).

ושבאו לה עדי טמאה לאחר שנתקדשה המנחה. מבואר בגמרא שלדברי רב ששת שסוטה שיש לה
עדים במדינת הים אין המים בודקים אותה, מדין תורה הקדש בטעות הוא זה, כי הוברר שלא
היתה ראויה למנחה, אבל מדרבנן מנחתה נשרפת, שלא יאמרו מוציאים מכלי שרת לחול (רב פפא.

ומשמע שהלכה כמותו. ע' לקוטי הלכות). ואולם אם מעידים שנטמאה לאחר שקדשה המנחה בכלי, אין
כאן הקדש בטעות, ומנחתה נשרפת מדין תורה (רב יהודה מדיסקרתא); —

נטמאת המנחה לאחר קידוש כלי — הרי היא ככל המנחות ותשרף; —

קדש הקומץ ולא הספיק להקריבו עד שמת הוא או שמתה היא.

הוא הדין אם מת או מתה משנתקדשה המנחה בכלי ועדיין לא קמץ. (תוס' כב: ד"ה אלו;

רמב"ם סוטה ד, יד);

דין מנחת אשת כהן — להלן כג.

ב. כל שלא נתקדשה המנחה בכלי והוברר שהאשה נטמאה, או שנטמאת המנחה — יוצאת לחולין על
ידי פדיון.

א. יש מי שכתב בדעת הרמב"ם [דלא כרש"י], שאם האשה אינה שותה כגון שאומרת טמאה
אני לך או שיש עדים וכד', אין פודים את המנחה, אלא תצא לחולין על ידי שאלה.
ודוקא קודם קידוש כלי, אבל לאחר מכן אין מועילה שאלה. (עפ"י מרומי שדה כאן. וע"ע מה
שכתב בדף כג. ובהגהות רד"ל כב:).

ב. דוקא כשהוברר שהיא טמאה, אבל בלאו הכי, אעפ"י שהוברר שלא היתה ראויה לשתות
מעיקרא, כגון שבעלה בא עליה בדרך או שנשאו ונתנו בה הנשים קודם שקדשו המנחה
— מנחתה קדושה ואינה יוצאה לחולין. (עפ"י משנה כב-כג ותוס' שם).

נמצאו עדי הסתירה זוממין — מנחתה חולין גמורין, שהוברר שלא היתה ראויה מלכתחילה לשתות.
נראה דוקא קודם קמיצה, אבל לאחר הקמיצה יש בדבר איסור דרבנן ונשרפת. (תוס' עפ"י
כריתות כו).

ג. קרב הקומץ ולא הספיק לאכול שיריים עד שמת הוא או עד שמתה היא — הרי היא ככל המנחות
ותאכל, שעל הספק באה מתחילה, כיפרה ספקה והלכה לה.

א. נראה שהוא הדין אם באו עדי טמאה לאחר שקרב הקומץ. (תוס'. [וכן יש לדייק קצת מרש"י].
ובחזון איש (קמו) תמה על דבריהם. וע' אבי עזרי סוף הל' רוצח). ובחדושי ר' מאיר שמחה
(ובספרו אור שמח — סוטה ד, יד) כתב שלרב ששת שכל שיש עדים אין המים בודקים — מנחתה
נשרפת.

מסתבר שהוא הדין אם אמרה איני שותה או טמאה אני לאחר שקרבה מנחתה — השירים
נאכלים. (חדושים ובאורים כ).

ב. הרמב"ם (סוטה ד, יד כפי הגירסא שלפנינו. וי"א שטעות סופר היא בספרי רמב"ם וגורסים להפך. והאו"ש דחה גרסה זו) פסק אין שייריה נאכלים. וע' קרן אורה; שפת אמת ועוד; תדושים ובאורים להלן (כ). ובאור-שמת צדד לפרש דבריו כאשר עדין לא שנתה [שבדיעבד הקריב קודם שתיש כשר] ומשום כן אין השריים נאכלים אלא מתפורים על בית הדשן).

דף ז

- יב. א. מי שקינא לאשתו ונסתרה והוא חפץ להשקותה — כיצד הוא עושה?
ב. האם מותר לבעל להתיחד עם אשתו שקינא לה ונסתרה, קודם ההשקאה?
א. כיצד עושה לה? מוליכה לבית דין (של שלשה, לקבל עדי קינאי וסתירה. הו"ב) שבאותו מקום, ומוסרים לו שני תלמידי חכמים, ללוותם לבית דין הגדול שבירושלים, שמא יבוא עליה בדרך, והם מתרים בו שלא יבוא עליה. ואם עבר ובא, הם מעידים עליו כדי שלא ישקה, שאין המים בודקים כאשר האיש אינו מנוקה מעוון. רבי יהודה אומר: בעלה נאמן עליה ואין צריכים ללוותם.
ב. לדברי חכמים, הבעל אסור להתיחד עם אשתו הסוטה, [ואין ללמוד התר מאשתו נדה, שכן הנדה מותרת לאחר זמן ואין יצרו תקפו כל כך, משא"כ זו. ועוד, שהגדה חמורה שהיא בכרת לכך בעלה נאמן עליה, משא"כ הסוטה שהיא בלאו]. ולדברי תנא קמא בברייתא אחרת, מהתורה האיש מביא את אשתו (ללא מלווים) אבל אמרו חכמים מוסרים לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך. ורבי יהודה מתיר הדבר אפילו מדרבנן.
הלכה כסתם מתני' שאסור ביחוד. הלכך כופים אותו להוציאה מביתו כדרך שמעשים לפסולות. (עפ"י שו"ע אה"ע קטו, ח ובהגר"א).

דפים ז — ח

- יג. א. מהם המעשים המקדימים לשתייה בבית המקדש?
ב. אלו מעשים היו נעשים בשער נקנור?
א. היו מעלים אותה לבית הגדול שבלשכת הגזית ('תורה — תורה' מוקן ממרא, מה להלן בשבעים ואחד אף כאן). ומושיבים אותה ביניהם ומאיימים עליה שלא בפני בעלה (רמב"ם. וע' הו"ב) כדרך שמאיימים על עדי נפשות, אומרים לה: בתי הרבה יין עושה הרבה שחוק עושה הרבה ילדות עושה הרבה שכנים הרעים עושים. עשי לשמו הגדול שנכתב בקדושה שלא ימחה על המים. ואומר לפני דברים שאינה ראויה לשמען, היא וכל משפחת בית אביה, מהודאות הצדיקים הראשונים, כיהודה וראובן שהודו וקבלו שכרם לעולם הבא ובעולם הזה.
נראה שאיום אינו מעכב, ואעפ"י שלא איימו עליה כלל — היתה שותה, כגון לאחר שגלו סנהדרין מלשכת הגזית. (עפ"י תוס'. וכ"כ המנ"ח (שסה, לו) בדעת הרמב"ם. וע' קרן אורה ופר"ח).
אם אמרה טמאה אני — שוברת כתובתה ויוצאת (ואין לה לא עיקר ולא תוספת. עפ"י שו"ת הרי"ף לו; שו"ת הרא"ש לב, ט). ואם אמרה טהורה אני — מעלים ומורידים אותה (רש"י פירש מכל ההר. ויש חולקים) ושוב מעלים כדי ליגעה, שתקצר נפשה ותודה, עד שמעמידים אותה בשער המזרח, שער